

Fredagen den 23 januari

Kl. 14.00

*Om åtgärder för att
avhjälpa bristen på
befäl inom
krigsorganisationen*

§ 1 Justerades protokollet för den 15 innevarande månad.

§ 2 Om åtgärder för att avhjälpa bristen på befäl inom krigsorganisationen

Herr försvarsministern HOLMQVIST erhöll ordet för att besvara herr *Wachtmeisters* i Staffanstorp (m) den 4 december anmälda fråga, 1975/76:154, och anförde:

Herr talman! Herr *Wachtmeister* i Staffanstorp har frågat mig vilka åtgärder jag avser vidta för att avhjälpa den stora bristen på befäl inom krigsorganisationen.

Jag utgår från att frågan i första hand avser de befattningar för plutonchef och kompanichef i arméns krigsorganisation som är avsedda för värnpliktiga officerare och reservofficerare.

Överbefälhavaren har nyligen kommit in med vissa förslag om hur bristen på befäl i dessa befattningar bör avhjälpas. Förslagen bereds f. n. inom departementet.

Frågan om hur behovet av befäl i bl. a. dessa befattningar skall tillgodoses bör emellertid också ses mot bakgrund av hur den aktiva personalen utnyttjas i krigsorganisationen. Inom ramen för arbetet med en ny befälsordning granskas möjligheterna att på sikt i ökad omfattning ta i anspråk aktiv personal för berörda befattningar i krigsorganisationen.

Herr WACHTMEISTER i Staffanstorp (m):

Herr talman! Jag skall be att få tacka försvarsministern för svaret. Bakgrunden till min fråga, som väcktes redan den 4 december förra året, är ju som framgånit krisen inom befälsrekryteringen. Under en lång följd av år har antalet elever i utbildning till värnpliktig officer och reservofficer varit otillräckligt. 1974 var antalet sådana elever i utbildning till värnpliktig officer inom armén 451 mot behovet 840 till reservofficer 206 mot ett behov av 390.

I en skrivelse till regeringen den 15 oktober 1975 påtalar överbefälhavaren bl. a. dels det moderna krigets ökade krav på ledarskap, dels den påtagliga bristen på befäl särskilt vid förband med strid som huvuduppgift. Arméns krigsorganisation har ca 20 % brist på rättutbildade plutonchefer, och i fråga om reservofficerare är bristen 35 %. Med dessa siffror avslöjar jag inga militära hemligheter, eftersom uppgifterna har stått att läsa i pressen.

*Om åtgärder för att
avhjälpa bristen på
befäl inom
krigsorganisationen*

Förra året framhöll försvarsutskottet följande: "Som utskottet tidigare har anfört kommer reserv- och värnpliktsbefälet även i framtiden att ha avgörande betydelse för krigsorganisationens funktionsduglighet. Det är därför betydelsefullt att man kan tillgodose behovet av välutbildad personal inom dessa befälsgrupper." I anledning av utskottsbetänkandet beslöt riksdagen att ge regeringen till känna "behovet av snara åtgärder som syftar till ökat deltagande i utbildningen till reserv- och värnpliktsbefäl".

Ja, herr talman, det var en klar viljeyttring från riksdagens sida, och nu får jag av försvarsministern det där vanliga svaret att frågan är under utredning. Jag är inte nöjd med det svaret. Jag hade väntat mig en viljeyttring också från försvarsministerns sida.

Delar försvarsministern min uppfattning att läget är prekärt? Är försvarsministern då av den uppfattningen att det måste göras något snabbt för att få en ändring till stånd? Det har exempelvis talats om en tvångsvis tremånaders extra utbildning av värnpliktiga för att få fram en ökad kader av personal som utbildas till plutonchefer. Jag är tacksam för svar om försvarsministern vill aktivt bidra till att den här frågan snabbt löses.

Herr försvarsministern HOLMQVIST:

Herr talman! Jag vill erinra om att när jag i fjol lade fram förslag om de värnpliktigas förmåner och principerna för bl. a. ersättningar till de repetitionsövande behandlade jag också frågan om hur vi skall förfara med värnpliktsbefälet. Jag anmälde att frågan inte hade varit föremål för tillräcklig beredning och att min avsikt var att återkomma i ärendet.

Detta gäller armén. Inom flyget och marinen är tillgången relativt god på reservbefäl och värnpliktsbefäl.

Sedan arméchefen nu har aktualiserat frågan och överbefälhavaren har kommit in med förslag vill jag säga att jag hoppas att kunna lägga fram förslag för riksdagen under våren då vi ändå skall ta ställning till andra värnpliktsfrågor. Min avsikt har varit att i samband med detta ta ställning till den framställning som överbefälhavaren har gjort.

Jag är således väl medveten om problemen eftersom jag själv redan i fjol till riksdagen anmälde min avsikt att återkomma i ärendet.

Herr WACHTMEISTER i Staffanstorp (m):

Herr talman! För 35 år sedan sjöng man "Det skall vara en fänrik i år". Så sjunger emellertid inte dagens ungdom. Orsakerna till den dåliga rekryteringen är flera.

1. Utbildningspremierna är inte mycket högre än de var 1968 och har i vart fall inte tillnärmelsevis följt penningvärdets förändring.

2. Om man hade en s. k. rak utbildning i stället för en som är uppdelad på flera somrar skulle man enligt en utredning som gjorts av chefen för armén förbättra rekryteringen med mer än 50 % därför att studierna numera ofta börjar tidigt i augusti och håller på långt in i juni och de studerande då inte är särskilt intresserade av att göra denna militärtjänst

under sommarmånaderna.

3 och 4. Otillfredsställande meritvärdering och bristande information är säkerligen också bidragande orsaker till den dåliga rekryteringen.

Försvarsministerns satsning på bättre förmåner för de värnpliktiga under grundutbildningen – jag tänker då på den s. k. 1 000-kronorsreformen och den i årets budgetproposition aviserade höjningen av värnpliktsförmånerna – är i och för sig bra men motsvaras inte av helt nödvändiga förbättringar för dem som vill utbilda sig till värnpliktiga officerare och reservofficerare.

Om de värnpliktiga nu kan vara nöjda med sina ekonomiska villkor lär de dock knappast bli det om allvarstider stundar och de finner att de blir ledda av befäl med otillräcklig utbildning.

På s. 98 i bilaga 6 till årets budgetproposition skriver försvarsministern följande: "I samma avsnitt har jag även anmält att jag i annat sammanhang avser att föreslå regeringen att förelägga riksdagen förslag om höjning av värnpliktsförmånerna."

Det är gott och väl. Men eftersom jag inte har hunnit läsa varenda sida i denna 400 sidor långa bilaga vill jag fråga om försvarsministern också har föreslagit medel till den ökade utbildningen av reservbefäl som är så nödvändig.

Herr försvarsministern HOLMQVIST:

Herr talman! Det hör till god ordning att man inte i förväg redogör för detaljinhållet i en proposition. Det har anmälts att den skall komma, och i sinom tid får således herr Wachtmeister ta del av den.

Jag vill erinra om att även de som tänker bli reservbefäl och värnpliktsbefäl har glädje av de höjningar av förmånerna som sker för de värnpliktiga i allmänhet. Utryckningsbidraget på 1 000 kr. kommer också dem till del.

Efter det att jag i fjol hade anmält dessa frågor utökade jag premierna vid både officerskurs 1 och 2 med 1 000 kr. och vid kadettskolan, också med 1 000 kr. Det betyder en ökning med 3 000 kr. skattefritt utöver de premier som redan fanns förut.

Jag kan således peka på en rad åtgärder som redan är vidtagna. Men likväl tar jag seriöst på arméchefens och överbefälhavarens propåer om att de här frågorna bör lösas, kanske också i annan ordning än som skett hittills, och det återkommer jag till i propositionen.

Herr WACHTMEISTER i Staffanstorp (m):

Herr talman! Jag är medveten om att utryckningsbidragen har ökat med ett visst begränsat belopp, men som jag sade inledningsvis är de ökningarna långt ifrån tillräckliga och har på intet sätt följt penningvärdets fall sedan 1968. Jag är emellertid tacksam för den positiva inställning som försvarsministern här har givit uttryck för, och jag är övertygad om att försvarsministern nu kommer att ta itu med denna fråga på allvar,

Nr 55

Fredagen den
23 januari 1976

*Om åtgärder för att
avhjälpa bristen på
befäl inom
krigsorganisationen*

Fredagen den
23 januari 1976

*Om inventering av
fornlämningar vid
Remmene skjutfält*

så att vi får en snar förbättring till stånd.

Jag tackar försvarsministern för de positiva svar jag fått.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3 Om inventering av fornlämningar vid Remmene skjutfält

Herr försvarsministern HOLMQVIST erhöll ordet för att besvara herr *Raneskogs* (c) den 5 december anmälda interpellation, 1975/76:73, och anförde:

Herr talman! Herr Raneskog har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att riksdagens beslut beträffande vård och konservering av fornlämningar inom Remmene skjutfält skall kunna fullföljas av såväl riksantikvarieämbetet som de militära myndigheterna.

Jag har inhämtat att riksantikvarieämbetet hösten 1974 slutfört en specialinventering av fasta fornlämningar inom Remmene skjutfält och de av riksdagen beslutade utvidgningsområdena. Under det senaste året har ett antal nya lokaler med förmodade fornlämningar anmälts till ämbetet, som fortlöpande besiktigar dessa. Vidare pågår utvärdering av materialet från en av ämbetet på fortifikationsförvaltningens bekostnad verkställd bebyggelseinventering, fosfatkartering och dokumentation av kulturlandskapet. Inom det ursprungliga skjutfältet sker kontinuerligt vård och tillsyn av vissa fornlämningar enligt ett år 1971 upprättat vårdprogram. En utökning av vårdprogrammet att gälla ytterligare fornlämningar inom hela det utvidgade fältet planeras i samband med att en slutlig plan för skjutfältets användning för övningsändamål utformas, vilket beräknas ske under år 1976. Mellan ämbetet och fortifikationsförvaltningen pågår fortlöpande överläggningar om vilka åtgärder som från antikvarisk synpunkt bör vidtas i avvaktan på den slutliga användningsplanen. Till sammans med chefen för Älvsborgs regemente har ämbetet också som skyddsåtgärd försett mer betydelsefulla fasta fornlämningar inom det aktuella området med upplysningsskyltar. Ytterligare uppskyltning kan komma att ske sedan ämbetets undersökningar och utvärderingar slutförts.

Av vad jag nu har sagt framgår att ett mycket omfattande arbete läggs ned på att inventera och skydda fornlämningarna inom Remmene skjutfält. Jag anser det därför inte påkallat med några åtgärder från min sida i denna fråga.

Herr RANESKOG (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka försvarsministern för svaret på min fråga om vården av fornminnen på Remmene skjutfält. Särskilt noterar jag med tacksamhet att försvarsministern beaktar riksantikvarieämbetets och de militära myndigheternas ansvar i detta avseende. Likaså noteras med tacksamhet löftet om att vårdprogrammet gäller bevakningen av

*Om inventering av
fornlämningar vid
Remmene skjutfält*

ytterligare fornminnen som kan upptäckas inom det utvidgade området.

Människor som är intresserade av fornminnen, liksom den miljögrupp som finns inom området för Remmene skjutfält, ser dock med visst bekymmer på vårdens utförande. En del skadegörelse uppstår tid efter annan. Likaså inger det bekymmer att arbetet med inventering och fornminnesmarkeringar inte har blivit slutfört innan militären fick tillträde till området. Vi har under höstens lopp kunnat konstatera att en inventering av skjutfältet var på gång, men – som det vid mitt personliga besök hos riksantikvarieämbetet meddelades – inventeringen avbröts på grund av att markeringsflaggorna tog slut. Mängden av fornminnen var betydligt större än man hade trott.

Det allvarliga är att arbetet med inventeringen ligger i stark eftersläpning. Militären tar fältet i anspråk, anlägger nya vägar och schaktar jord för nya skjutbanor utan att områdena är antikvariskt genomgångna.

Ett typiskt fall förekom före jul, då två områden vid Samuelstorp, vilka bär beteckningarna 30 resp. 50, kom i blickfältet. Enligt anvisningar skulle schaktningsarbetena ej få ske innan inventering gjorts. Likväl gjorde militären intrång på området och jordmassor fraktades från område 50 till område 30. Jag har personligen anmält detta till riksantikvarieämbetet.

Det finns alltså inte full överensstämmelse mellan ämbetets och militärens försäkringar om att riksdagens beslut följes och vad som i verkligheten sker på skjutfältet. Detta inger stor oro, och en fortsatt vandalisering befaras.

F. ö. väntar vi med stort intresse på resultatet av fosfatkarteringen. Även här måste man fråga sig hur det är möjligt att militära arbeten alltfört får utföras, som ger skador på ett stort antal forngravar. Först och främst bör ju fosfatkarteringens resultat meddelas allmänheten, så att oron för skadegörelse bringas ur världen.

Herr talman! Låt mig till herr försvarsministern få säga, att placeringen av ett skjutfält mitt i denna anhopning av fornminnen synes i högsta grad olämplig och besvärande. Det torde inte finnas något landområde i Västergötland som är så bemängt med fornminnen. Det måste för all framtid vara en black om foten för militärerna att ständigt behöva ta hänsyn till denna mängd fornminnen.

Till det mest förvånande hör att inte försvarsutskottet en enda gång har ansett sig behöva bese området utan, som det förefaller, på grundval av mycket ensidig information rekommenderar riksdagen ett beslut, vars innebörd de flesta röstande visste ganska litet om.

Som exempel på oklarhet kan anföras att ännu denna dag ingen till fullo vet fornminnenas antal eller placering. Än återstår en hel del av kartläggning och inventering. Med förväntan ser vi fram mot besked om resultatet av den överläggning som sker mellan ämbetet och fortfikationsförvaltningen om den slutliga användningsplanen för skjutfältet.

Fredagen den
23 januari 1976

*Om inventering av
fornlämningar vid
Remmene skjutfält*

Herr försvarsministern HOLMQVIST:

Herr talman! Det är många människor här i landet som är intresserade av historia, fornminnesvård osv., och det tycker jag är bara glädjande. Men vi får samtidigt erkänna att de flesta av oss ändå är amatörer i dessa avseenden. När jag därför i mitt svar har kunnat visa att det förekommer en samverkan mellan de ansvariga myndigheterna, riksantikvarieämbetet och fortifikationsförvaltningen, har jag haft den bestämda känslan att dessa frågor är ganska väl tillvaratagna.

Man har på skjutfältet pekat ut en mängd olika platser där man säger att det kan finnas något av intresse, och det är i och för sig riktigt att även detta område kan vara rikt på fornlämningar. Men jag minns att vi till en tidigare debatt i denna fråga infordrade ett material, som visade att förekomsten av fornminnen inte var större där än i andra områden i landet. Tvärtom tillhörde detta fält ett område där det kanske fanns något mindre av fornminnen än i stora delar av Mellansverige i övrigt.

Jag tycker alltså att det är glädjande att det finns ett intresse för dessa frågor, men vi måste på samma gång vara medvetna om att de åtgärder det gäller inte kan vara i alla delar slutförda i ett läge, där vi ännu över huvud taget inte kunnat börja driva någon verksamhet på skjutfältet. Det är tills vidare bara fråga om planering, och jag är för min del övertygad om att de välmotiverade intressen det gäller kommer att tillgodoses vid förvaltningen och utnyttjandet av fältet.

Herr RANESKOG (c):

Herr talman! Jag tror att det är alldeles riktigt i princip vad försvarsministern säger. Det är bara så att det inte finns någon överensstämmelse mellan principerna och åtgärdandet. Jag kan ta exempel från andra håll i Västergötland.

Om någon på sina marker, t. ex. en som äger en grustäkt, hittar ett fornminne, så spärras området och ingenting görs förrän det är helt utforskat. Eller om någon skall bygga och på sin tomt hittar ett fornminne och anmäler detta, så har det hänt i åtskilliga fall att något bygge inte alls kommer till stånd, utan ägaren får helt enkelt se sig om efter en ny tomt.

Här finns alltså en skillnad. Medan vi talar om hur inventeringen skall fortskrida, har militären fått arbeta fram sina planer och förändra terrängen.

Jag fick för drygt en vecka sedan en dokumentation med bilder av vad som sker. Senast i dag fick jag ett kuvert med flera kort som tydligt och klart påvisar att det händer saker och ting på områden som är anmälda för inventering men som ännu inte är bedömda av sakkunnigt folk.

Jag efterlyser här en överensstämmelse. Måste man tillämpa en princip för enskilda som hittar fornminnen på sina marker och en annan princip när det gäller t. ex. utbyggnad av ett skjutfält? Detta förstår inte heller bygdens människor.

Annars är vi helt eniga om att det är intressant med bevakningen

och bra att människor är intresserade av våra fornminnen. Det är ändå vår kultur och vår fornhistoria det gäller. Detta tror jag att vi allesammans är rädda om.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 4 Föredrogs och hänvisades

Motioner

- 1975/76:522–525 till konstitutionsutskottet
- 1975/76:526–528 till finansutskottet
- 1975/76:529–535 till skatteutskottet
- 1975/76:536–541 till justitieutskottet
- 1975/76:542–547 till lagutskottet
- 1975/76:548 och 549 till utrikesutskottet
- 1975/76:550 till försvarsutskottet
- 1975/76:551–558 till socialförsäkringsutskottet
- 1975/76:559–572 till socialutskottet
- 1975/76:573–582 till kulturutskottet
- 1975/76:583–599 till utbildningsutskottet
- 1975/76:600–619 till trafikutskottet
- 1975/76:620–634 till jordbruksutskottet
- 1975/76:635–651 till näringsutskottet
- 1975/76:652–662 till inrikesutskottet
- 1975/76:663–674 till civilutskottet
- 1975/76:675 till lagutskottet
- 1975/76:676 till skatteutskottet
- 1975/76:677 till socialförsäkringsutskottet
- 1975/76:678 till inrikesutskottet
- 1975/76:679 till socialutskottet
- 1975/76:680 till socialförsäkringsutskottet
- 1975/76:681 och 682 till näringsutskottet
- 1975/76:683 till civilutskottet
- 1975/76:684 till inrikesutskottet
- 1975/76:685 till socialförsäkringsutskottet

§ 5 Herr talmannen meddelade att propositionerna nr 100 och 101 skulle sättas sist på föredragningslistan för kammarens nästa sammanträde.

§ 6 Anmälades och bordlades

Proposition

- 1975/76:53 om ändring i lagen (1955:183) om bankrörelse

§ 7 Anmälades och bordlades

Motioner

- 1975/76:686 av herr *Björck* i Nässjö *m. fl.* om beteckningen "Kunglig" framför myndighets namn

Nr 55

Fredagen den
23 januari 1976

*Om inventering av
fornlämningar vid
Remmene skjutfält*

- 1975/76:687 av herr *Björck* i Nässjö *m. fl.* om öppnandet av riksmöte
- 1975/76:688 av herr *Enlund m. fl.* om lekmannainslaget i länsstyrelserna
- 1975/76:689 av herrar *Kindbom* och *Nordin* om tolkservice vid kommunalval
- 1975/76:690 av herr *Sivert Andersson* i Stockholm *m. fl.* om översyn av bestämmelserna om statlig upphandling
- 1975/76:691 av herrar *Gadd* och *Hellström* om statsbudgetens fördelningspolitiska effekter
- 1975/76:692 av herr *Gustafsson* i Säffle om höjda skatteutjämningsbidrag till Säffle kommun *m. fl.*
- 1975/76:693 av herr *Komstedt* om ett nytt skatteutjämningsystem
- 1975/76:694 av herr *Lorentzon* om nya motiv på sedlar
- 1975/76:695 av herr *Danell m. fl.* om rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen för resa med bil till och från barndaghem
- 1975/76:696 av herr *Ekinge m. fl.* om nedsättning av den allmänna arbetsgivaravgiften på Gotland
- 1975/76:697 av fru *Fränkel* och herr *Ekinge* om höjd maximigräns för avdrag vid inkomstbeskattningen för underhållsbidrag åt barn
- 1975/76:698 av herr *Johansson* i Skärstad *m. fl.* om befrielse för frikyrkosamfund från skyldigheten att erlægga arvs- och gåvoskatt
- 1975/76:699 av herr *Jonsson m. fl.* om begränsning av kravet på bokföringsmässig redovisning vid inkomstbeskattning av jordbruk
- 1975/76:700 av herrar *Jonsson* i Alingsås och *Hörberg* om rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen för fackliga avgifter
- 1975/76:701 av fru *Karlsson* och herr *Raneskog* om förbud mot tillverkning och försäljning av mellanöl
- 1975/76:702 av herrar *Lindahl* i Hamburgsund och *Åberg* om nedsättning av den allmänna arbetsgivaravgiften för avgiftsskyldiga inom Tanums och Strömstads kommuner
- 1975/76:703 av herr *Magnusson* i Borås och fru *Troedsson* om rätt till schablonavdrag vid inkomst av jordbruksfastighet och rörelse
- 1975/76:704 av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.* om rätt till avdrag vid inkomstbeskattningen för vård och tillsyn av nära anhörig, *m. m.*
- 1975/76:705 av herr *Olsson* i Sundsvall om anstånd för vissa jordbrukare med övergång till bokföringsmässig redovisning
- 1975/76:706 av herr *Schött m. fl.* om ändringar i kapitalbeskattningen
- 1975/76:707 av herr *Stridsman m. fl.* om beskattningen av likvid vid expropriation *m. m.*
- 1975/76:708 av herr *Strindberg* om successiv avveckling av garantibeskattningen av fastighet
- 1975/76:709 av herr *Svanström* om slopande av arbetsgivaravgiften för ideella föreningar
- 1975/76:710 av herr *Wachtmeister* i Staffanstorp och fru *Troedsson* om grunderna för beräkning av allmän arbetsgivaravgift för vissa rörelseidkare
- 1975/76:711 av herr *Winberg m. fl.* om vidgad rätt till avdrag vid in-

- komsttaxeringen för resa med egen bil
1975/76:712 av herr *Åkerlind* om höjning av försäkringsavdraget vid inkomsttaxeringen
1975/76:713 av herr *Ekinge* om auktorisation av advokater
1975/76:714 av fru *Jacobsson* om översyn av rättegångsbalken
1975/76:715 av fru *Jonäng* om beslag av skriftlig handling
1975/76:716 av fru *Kristensson* om höjning av ersättningen till övervakare, m. m.
1975/76:717 av fru *Kristensson* om avslag på regeringens förslag om anslag till nämndemän i hovrätt och kammarrätt
1975/76:718 av fru *Kristensson* om uppskov med ändringen av domsagoindelningen för Stockholms läns västra tingsrätt
1975/76:719 av fru *Kristensson* om domkretsindelningen för fastighetsdomstol och vattendomstol i Stockholms län
1975/76:720 av fru *Sandéhn m. fl.* om ersättningen till nämndemän
1975/76:721 av herr *Schött m. fl.* om inrättande av en kammarrätt i Kalmar
1975/76:722 av fru *Wiklund* och herr *Bengtsson* i Göteborg om nya kriminalvårdsanstalter i Umeå och Luleå
1975/76:723 av herrar *Åberg* och *Jonsson* i Alingsås om omhändertagande genom polisen av övergivna motorfordon
1975/76:724 av fru *Kristensson* om makars gemensamma ansvar för barnen och hemmets skötsel
1975/76:725 av fru *Wiklund* och fru *Wigenfeldt* om ersättning vid kollisioner mellan motorfordon och vilt, m. m.
1975/76:726 av herr *Åkerlind* om strandägares rätt att anlägga brygga i annans vattenområde
1975/76:727 av herr *Fälldin m. fl.* om en ny ekonomisk världsordning, m. m.
1975/76:728 av herr *Gustavsson* i Nässjö och fru *Dahl* om humanitärt bistånd till Angolas befrielse rörelse MPLA
1975/76:729 av herr *Gustafsson* i Säffle om livsmedelshjälpen till u-länderna
1975/76:730 av herr *Hermansson m. fl.* om Sveriges utträde ut Världsbanksgruppen
1975/76:731 av herr *Fransson m. fl.* om reglerad tjänstgöringstid för värnpliktiga
1975/76:732 av herrar *Winberg* och *Olsson* i Sundsvall om försvarets hundskola
1975/76:733 av herr *Andersson* i Nybro *m. fl.* om egenföretagares avgifter till folkpensioneringen
1975/76:734 av fru *Fraenkel m. fl.* om vidgad rätt till änkepension
1975/76:735 av fru *Håvik* och fru *Hörnlund* om översyn av bestämmelserna rörande rätt till vårdbidrag
1975/76:736 av fru *Håvik* och fru *Hörnlund* om den s. k. fridagsregelns effekter

- 1975/76:737 av fru *Hörnlund* och fru *Håvik* om vidgad rätt till föräldrapenning
- 1975/76:738 av fru *Hörnlund m. fl.* om vidgad rätt för utländska medborgare till bidragsförskott
- 1975/76:739 av herr *Jonsson* i Mora om rörlig pensionsålder
- 1975/76:740 av herr *Jonsson* i Mora och fru *Frænkel* om lika folkpension oberoende av civilstånd
- 1975/76:741 av herr *Korpås* och fröken *Rogestam* om socialförsäkringsavgifter vid uppbärande av royalt
- 1975/76:742 av fru *Sandéhn* och fru *Ekholm-Frank* om åldersgränserna inom studiestödssystemet
- 1975/76:743 av herrar *Strindberg* och *Nordgren* om sänkning av ATP-avgiften
- 1975/76:744 av fru *Ström m. fl.* om studiestödet till vissa elever i gymnasieskolan
- 1975/76:745 av fru *Troedsson m. fl.* om tillgodoräknande av pensionspoäng för vård av eget barn
- 1975/76:746 av herr *Wachtmeister* i Staffanstorp om kostnadsfria läkemedel för psoriasis
- 1975/76:747 av fröken *Andersson m. fl.* om möjlighet för ensamstående att erhålla bosättningslån
- 1975/76:748 av fru *Anér* och herr *Sellgren* om sjukvården för invandrare
- 1975/76:749 av fru *Anér m. fl.* om s. k. naturläkemedel
- 1975/76:750 av herr *Carlshamre m. fl.* om vidgad läkemedelsinformation till läkare m. fl.
- 1975/76:751 av fru *Ekelund m. fl.* om granskning av förskolans läromedel, m. m.
- 1975/76:752 av herr *Gernandt* om inrättande av ett hälsodepartement
- 1975/76:753 av fru *Hambraeus m. fl.* om försöksverksamhet med hälsokostlinje vid SARA:s restauranger
- 1975/76:754 av herr *Hermansson m. fl.* om regler i arbetarskyddslagstiftningen i syfte att förebygga stress m. m.
- 1975/76:755 av herr *Hermansson m. fl.* om förbud mot användning av asbest, m. m.
- 1975/76:756 av fröken *Hörlén m. fl.* om inrättande vid S:t Lukasstiftelsen av en forskar- och lärartjänst i pastoralpsykologi
- 1975/76:757 av fru *Hörnlund* och fru *Håvik* om bidragsförskott
- 1975/76:758 av herr *Johansson* i Skärstad m. fl. om befrielse från skyldighet för sjukvårdspersonal att medverka vid abortingrepp, m. m.
- 1975/76:759 av fröken *Pehrsson m. fl.* om inrättande vid Karolinska sjukhusets reumatologiska klinik av en tjänst som biträdande överläkare
- 1975/76:760 av herrar *Stjernström* och *Åsling* om inrättande av ett särskilt distrikt för yrkesinspektionen i Jämtlands län
- 1975/76:761 av herr *Werner* i Malmö om hjärndödsbegreppet
- 1975/76:762 av fru *Wigenfeldt* och herr *Korpås* om inrättande av en läkartjänst för cystisk fibros-patienter

- 1975/76:763 av herr *Wijkman* om smärtlindring vid förlossning
- 1975/76:764 av herr *Andersson* i Örebro om konstnärslön till schackspelaren Ulf Andersson
- 1975/76:765 av herr *Danell m. fl.* om höjt anslag till Bidrag till de handkappades kulturella verksamhet
- 1975/76:766 av herr *Gustavsson* i Eskilstuna *m. fl.* om underhållet av byggnadsminnesmärken inom försvaret
- 1975/76:767 av herr *Hermansson m. fl.* om höjt anslag till Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m.
- 1975/76:768 av herr *Hermansson m. fl.* om ökat tidskriftsstöd
- 1975/76:769 av herr *Hermansson m. fl.* om höjt anslag till Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m.
- 1975/76:770 av fru *Jonäng m. fl.* om ytterligare tjänster som stiftsadjunkt för den finskspråkiga befolkningen i Sverige
- 1975/76:771 av herr *Korpås* och fru *Wigenfeldt* om statsbidrag till Dag Hammarskjöld-biblioteket
- 1975/76:772 av fru *Lindquist* om stöd till utgivning av ett nytt uppslagsverk
- 1975/76:773 av fru *Ryding m. fl.* om bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund
- 1975/76:774 av herr *Ahlmark m. fl.* om översyn av gymnasieskolan
- 1975/76:775 av herr *Andersson* i Edsbo *m. fl.* om undervisning i teckenspråket
- 1975/76:776 av herr *Fiskesjö m. fl.* om läroplanen för slöjd på grundskolans högstadium, m. m.
- 1975/76:777 av herrar *Gadd* och *Alsén* om inrättande vid Uppsala universitet av en professur i ekotoxikologi
- 1975/76:778 av herr *Gustavsson* i Säffle om en yrkesteknisk högskola i Säffle
- 1975/76:779 av fru *Håvik m. fl.* om inrättande vid Göteborgs universitet av en professur i anesthesiologi
- 1975/76:780 av fröken *Hörlén m. fl.* om införande av läroämnena biologi och kemi på gymnasieskolans samhällsvetenskapliga linje
- 1975/76:781 av fru *Ingvar-Svensson* och herr *Larsson* i Staffanstorp om inrättande vid Lunds universitet av en professur i långvårdsmedicin
- 1975/76:782 av fru *Karlsson* om ett forskningsprogram för den psykiska omvårdnaden av barn på sjukhus
- 1975/76:783 av herr *Komstedt* om bibehållande av klasslärarutbildningen vid lärarhögskolan i Kristianstad
- 1975/76:784 av fru *Kristensson* och herr *Romanus* om sjukgymnastutbildningen
- 1975/76:785 av herrar *Larsson* i Öskevik och *Karlehagen* om höjt anslag till Medicinsk forskning
- 1975/76:786 av herr *Lindahl* i Lidingö om den s. k. hemrumsprincipen på grundskolans högstadium
- 1975/76:787 av herr *Lindahl* i Lidingö om ökning av antalet platser för

- praktisk yrkesorientering, m. m.
- 1975/76:788 av herr *Lindberg m. fl.* om bibehållande av skogsinstitutet i Bispgården
- 1975/76:789 av herrar *Nordin* och *Dahlgren* om en gemensam styrelse för skogsinstitutet
- 1975/76:790 av fru *Ohlin* och fru *Rönnung* om undersökning av grundskolelevers syn
- 1975/76:791 av herr *Olsson* i Edane *m. fl.* om vidgad lärarutbildning inom sjukgymnastsektorn
- 1975/76:792 av herr *Raneskog m. fl.* om höjt anslag till Bidrag till Riksföreningen mot cancer
- 1975/76:793 av fru *Skantz m. fl.* om inrättande av en professur i plastikkirurgi vid Malmö allmänna sjukhus
- 1975/76:794 av herr *Strindberg* om lokalisering av ett skogsinstitut till Ragunda kommun
- 1975/76:795 av fru *Sundberg m. fl.* om åldersgränsen för tillträde till viss kommunal vuxenutbildning
- 1975/76:796 av herr *Svanström* om decentralisering av högskoleutbildningen
- 1975/76:797 av herr *Söderström* om läromedelsgranskningen
- 1975/76:798 av herr *Danell* om ökat antal resmål för charterflyget, m. m.
- 1975/76:799 av herrar *Ekinge* och *Henmark* om en tvärgående landningsbana vid flygplatsen i Visby
- 1975/76:800 av herr *Sven Gustafson* i Göteborg om åtgärder för att främja cykeltrafiken
- 1975/76:801 av herr *Gustafsson* i Säffle om upprustning av Säffle kanal
- 1975/76:802 av herrar *Jonsson* i Alingsås och *Karl Bengtsson* i Varberg om ett samlat trafikpolitiskt program, m. m.
- 1975/76:803 av herrar *Jonsson* i Mora och *Wirtén* om införande av ett terrailkort för pensionärer
- 1975/76:804 av fru *Karlsson* om lättnader i gällande inskränkningar i rätten att erhålla körkort
- 1975/76:805 av herrar *Korpås* och *Åkerfeldt* om järnvägslinjerna Uppsala-Enköping och Uppsala-Hallstavik
- 1975/76:806 av herr *Nisser* om bibehållande av Bromma flygplats
- 1975/76:807 av herr *Strindberg* om minskning av anslagsramen för kommunikationsdepartementets kapitalbudget
- 1975/76:808 av herr *Söderström m. fl.* om utbyggnaden av Norrköpings flygplats
- 1975/76:809 av fru *Wigenfeldt* och herr *Raneskog* om busshållplatser
- 1975/76:810 av fru *Wiklund m. fl.* om statsbidrag till lokal kommunal flygtrafikservice
- 1975/76:811 av herrar *Winberg* och *Nilsson* i Agnäs om flygplatsfrågan i Stockholmsregionen
- 1975/76:812 av herr *Winberg m. fl.* om höjt anslag till SJ:s rullande material

- 1975/76:813 av herr *Winberg m. fl.* om översyn av transportstödet
- 1975/76:814 av herr *Winberg m. fl.* om bibehållande av fasta postanstalter
- 1975/76:815 av fru *Andersson* i Hjärtum och fru *Göthberg* om höjt anslag till Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling
- 1975/76:816 av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.* med anledning av propositionen 1975/76:88 om åtgärder inom skärgårdsområdena
- 1975/76:817 av fru *Berglund m. fl.* om viss ändring av jordhävdslagen
- 1975/76:818 av fru *Fredriksson m. fl.* om förbud mot freongas
- 1975/76:819 av herr *Gustavsson* i Nässjö *m. fl.* om en omlokalisering av jordbrukets föreningsrörelse
- 1975/76:820 av fru *Göthberg m. fl.* om höjt anslag till Statens maskinprovningar
- 1975/76:821 av herr *Jonsson* i Alingsås *m. fl.* om stöd till små brukningsenheter inom jord- och skogsbruk, m. m.
- 1975/76:822 av herr *Josefson m. fl.* om höjt anslag till Bidrag till jordbrukets rationalisering m. m.
- 1975/76:823 av herr *Leuchovius m. fl.* om den kommunala avfallshanteringen
- 1975/76:824 av herr *Magnusson* i Nennesholm *m. fl.* om kombinerat jord- och skogsbruk
- 1975/76:825 av herr *Nordin m. fl.* om den kommunala avfallshanteringen
- 1975/76:826 av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.* om stödet till jordbruket i norra Sverige
- 1975/76:827 av herrar *Pettersson* i Örebro och *Larsson* i Öskevik om ersättning av allmänna medel för skadegörelse genom fridlysta djur
- 1975/76:828 av herrar *Pettersson* i Örebro och *Larsson* i Öskevik om tillståndsgivningen vid överlåtelse av jordbruksföretag i aktiebolagsform
- 1975/76:829 av herrar *Stjernström* och *Rämgård* om utbyggnad av vilt- och naturvården
- 1975/76:830 av herr *Svanström* om höjt anslag till Miljövårdsinformation, m. m.
- 1975/76:831 av herrar *Svanström* och *Glimmér* om statsbidrag till kommun för omhändertagande av avfall
- 1975/76:832 av herr *Andersson* i Ljung om samarbetsavtal mellan AB ID-kort och AB Rollfilm
- 1975/76:833 av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.* om en kattläggning av viss illojal verksamhet
- 1975/76:834 av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.* om höjning av lånegränsen för företagareföreningarnas direktlån
- 1975/76:835 av herr *Fransson m. fl.* om etablering av ett industricentrum i östra delen av Jönköpings län
- 1975/76:836 av herr *Henmark* om hemkonsulentverksamheten
- 1975/76:837 av herrar *Henmark* och *Ekinge* om elförsörjningen på Gotland
- 1975/76:838 av herr *Hermansson m. fl.* om förstatligande av skogsindustrin
- 1975/76:839 av herr *Håkansson* i Trelleborg *m. fl.* om valet av huvudmän

- i sparbank
- 1975/76:840 av herr *Leuchovius* om utnyttjande av elkraften från de mindre kraftverken
- 1975/76:841 av herr *Magnusson* i Kristinehamn *m. fl.* om en statlig industrisatsning i Värmland
- 1975/76:842 av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.* om beskattning av inkomst från kraftverk tillhöriga statens vattenfallsverk
- 1975/76:843 av herr *Sjönell m. fl.* om bibehållande av det regionala ledet i den konsumentpolitiska organisationen
- 1975/76:844 av herr *Stjernström m. fl.* om statsbidrag till Träinformation AB
- 1975/76:845 av herr *Strindberg m. fl.* om redovisningen av LKAB:s och Tobaksbolagets vinster
- 1975/76:846 av herr *Svanström* om ett industriellt utvecklingscentrum i Hultsfred
- 1975/76:847 av herr *Östrand m. fl.* om samhällsinflytande över företagsfusioner, m. m.
- 1975/76:848 av herr *Blomkvist m. fl.* om ökat statligt stöd till livsmedelsindustrin i Skaraborgs län
- 1975/76:849 av herr *Brännström m. fl.* om översyn av lagen om vissa anställningsfrämjande åtgärder
- 1975/76:850 av fröken *Engman* om översyn av verksamheten vid arbetslöshetsnämnd
- 1975/76:851 av fröken *Engman m. fl.* om kommunernas beredskapsplanering, m. m.
- 1975/76:852 av herr *Hallgren m. fl.* om slopande av skiljemannaförfarandet vid rättstvister på arbetsmarknaden
- 1975/76:853 av herrarna *Henmark* och *Enlund* om införlivande av Gotlands län med det inre stödområdet
- 1975/76:854 av herr *Hermansson m. fl.* om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen
- 1975/76:855 av herr *Hjorth m. fl.* om uppförande av industrihus som kommunalt beredskapsarbete
- 1975/76:856 av herr *Hjorth m. fl.* om införlivande av delar av Uppland med det allmänna stödområdet
- 1975/76:857 av fru *Kristensson* om kvinnas möjlighet att hävda sig på den statliga arbetsmarknaden
- 1975/76:858 av herrarna *Nilsson* i Visby och *Gustavsson* i Stenkyrka om införlivande av Gotlands län med det inre stödområdet
- 1975/76:859 av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.* om regionalpolitiskt stöd till Tornedalen
- 1975/76:860 av herr *Rask* om förbättrad information till företagen om lagstiftningen på arbetsrättens område
- 1975/76:861 av fröken *Rogestam* och herr *Ekinge* om höjt anslag till invandrar- och minoritetsorganisationers verksamhet
- 1975/76:862 av herr *Rämgård m. fl.* om ökat statsbidrag till kommun

- i det inre stödområdet för uppförande av industrifastighet
- 1975/76:863 av herr *Rämgård m. fl.* om ökat statsbidrag till intensifierad kommunal sysselsättningsplanering
- 1975/76:864 av herr *Sellgren* om klassificering av Örnsköldsvik som primärt centrum
- 1975/76:865 av herrar *Sellgren* och *Nordin* om införlivande av vissa delar av Örnsköldsviks kommun med det inre stödområdet
- 1975/76:866 av herr *Svensson* i Kungälv med anledning av propositionen 1975/76:84 med förslag till lag om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen, m. m.
- 1975/76:867 av herr *Söderström* om sammanförande under en huvudtitel av samtliga anslag till vägbyggen
- 1975/76:868 av herr *Eriksson* i Ulfabyrn m. fl. om kostnaden för kompletterande teleanordningar i beredskapssyfte
- 1975/76:869 av herr *Henmark* om praktikanttjänstgöring vid länsstyrelserna
- 1975/76:870 av herr *Hermansson m. fl.* om bidrag till förbättring av bostadsmiljön
- 1975/76:871 av herr *Hermansson m. fl.* om hyra vid förlängning av hyresavtal
- 1975/76:872 av herrar *Johansson* i Växjö och *Olsson* i Sundsvall om åtgärder för bättre medborgarinsyn i samhällsplaneringen
- 1975/76:873 av fru *Jonäng m. fl.* om överensstämmelse mellan civil- och militärområdesgränserna för Gävleborgs och Kalmar län
- 1975/76:874 av fru *Oskarsson m. fl.* om bostadsanpassningsbidrag till dialyspatienter
- 1975/76:875 av herrar *Petersson* i Röstånga och *Andersson* i Örebro om ändring av åldersgränsen för erhållande av bostadstillägg
- 1975/76:876 av herr *Westberg* i Ljusdal om prognoser rörande arbetskraftsbehovet
- 1975/76:877 av herr *Winberg* och fru *Lindquist* om länsrätternas organisatoriska ställning
- 1975/76:878 av herr *Svensson* i Kungälv m. fl. om införande av sommartid, m. m.
- 1975/76:879 av fru *Kristensson* och fru *af Ugglas* om den statliga förvaltningens service åt allmänheten, m. m.
- 1975/76:880 av fru *Kristensson* och fru *af Ugglas* om tillsättning av statliga tjänster
- 1975/76:881 av herr *Korpås m. fl.* om markförvärv för militära ändamål
- 1975/76:882 av herr *Korpås m. fl.* om beskattningsreglerna vid ianspråktagande av mark för militära ändamål
- 1975/76:883 av herr *Ahlmark m. fl.* om vidgat stöd till vuxenutbildningen
- 1975/76:884 av herr *Ahlmark m. fl.* om vidgat stöd till vuxenutbildningen
- 1975/76:885 av fru *Berglund m. fl.* om ökade möjligheter till forskarutbildning för viss vårdpersonal
- 1975/76:886 av fru *Berglund m. fl.* om ökade möjligheter till forskar-

Fredagen den
23 januari 1976

*Anmälan av
interpellation*

- utbildning för viss vårdpersonal
1975/76:887 av herr *Hermansson m. fl.* om kommunala förvärv av skogsfastigheter, m. m.
1975/76:888 av herr *Hermansson m. fl.* om multinationella företagsinflytande över den svenska livsmedelsindustrin m. m.
1975/76:889 av fru *af Ugglas* och herr *Danell* om ökat antal praktikplatser inom den statliga sektorn
1975/76:890 av fru *af Ugglas* och herr *Danell* om vissa åtgärder inom undervisningsområdet för att motverka ungdomsarbetslösheten

§ 8 Anmälan av interpellation

Anmäldes och bordlades följande interpellation som ingivits till kammarkanslitet

den 23 januari

1975/76:94 av herr *Larsson* i Staffanstorp (c) till herr kommunikationsministern om nedläggningen av SJ resebyrå i Ystad:

SJ resebyrå i Ystad skall läggas ner enligt uppgifter som varit synliga i pressen.

Nedläggningen innebär att SJ inte får kvar någon resebyrå på hela Österlen, i Ystad, Simrishamn m. fl. orter.

Enligt utfärdad förordning skall de värnpliktigas speciella biljetter lösas på SJ resebyrå. Är inte detta ett skäl som talar för att bibehålla en resebyrå just i Ystad? Närmaste resebyrå blir i Kristianstad, Lund, Malmö eller Trelleborg.

Uppenbarligen blir södra och sydöstra Skåne ett av SJ övergivet område, ty samtidigt är flera olika järnvägslinjer hotade med nedläggning.

Varför läggs då denna lilla resebyrå med två tre man ned? Ja, den uppfyller inte SJ:s fordringar på lönsamhet, som lär vara + 35 % på personalkostnaden. Verksamheten har, enligt uppgifter, en ökande trend men nådde endast två tredjedelar av den uppställda lönsamhetskalkylen.

Det klagas på att olika verksamheter är svåra att hålla i gång på Österlen och att inte nya företag etableras där. Hur kan det bli annat när staten, som nu genom SJ, går i täten för verksameters nedläggning och därmed också medverkar till att fördyra och försvåra servicen åt allmänheten? Befolkningen i dessa områden skulle säkerligen se mycket positivt på om SJ, staten, satsade litet mera för att i olika hänseenden tillgodose de där bosatta.

Med anledning av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr kommunikationsministern få ställa följande frågor:

Anser statsrådet att den för låga inkomsten vid SJ resebyrå i Ystad är av den art att detta motiverar en nedläggning?

Vilka åtgärder ämnar statsrådet i så fall vidtaga för att motverka den försämrade service till allmänheten som en nedläggning av verksamheten innebär?

Nr 55

Fredagen den
23 januari 1976

*Meddelande om
frågor*

§ 9 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 23 januari

1975/76:194 av herr *Komstedt* (m) till herr kommunikationsministern om åtgärder för att motverka försämrade allmänna kommunikationer i sydöstra Skåne:

I årets budgetproposition aviseras en nedläggning av järnvägslinjen Tomelilla–Eslöv. Därutöver har nu statens järnvägar aviserat nedläggning av linjen Simrishamn–Tomelilla–Ystad. De dåliga kommunikationerna är redan i dag det stora problemet för sydöstra Skånes utveckling. Järnvägens betydelse, med nuvarande turtäthet, får visserligen inte överskattas, men i kombination med dåliga landsvägar ger järnvägsnedläggningarna en helt otillfredsställande kommunikationsservice i detta område. Innan nedläggningarna är ett faktum måste statsmakterna garantera befolkningen i sydöstra Skåne en ersättning i form av förbättrad landsvägstrafik. Denna kan inte upprätthållas på ett tillfredsställande sätt med nuvarande vägstandard. Den beslutade utbyggnaden av riksväg 103 bör därför genomföras utan dröjsmål och en utbyggnad av riksväg 12 omedelbart planeras.

Med hänvisning till det anförda vill jag till herr kommunikationsministern ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser statsrådet vidta för att inte ytterligare försämrade kommunikationerna för invånarna i sydöstra Skåne?

1975/76:195 av herr *Hjorth* (s) till herr handelsministern om åtgärder med anledning av amerikanskt förslag om importrestriktioner för specialstål:

Sverige är ett av de länder som drabbas hårdast om den statliga amerikanska kommissionen får igenom sina krav på importrestriktioner för specialstål. Företag som Avesta, Sandviken, SKF, Uddeholm, Fagersta och Stora Kopparberg skulle tvingas skära ned sin export till USA, som är en stor kund på detta område. Det är alltså ett allvarligt hot mot den svenska stålindustrin som, om det förverkligades, skulle få kännbara återverkningar för sysselsättningen på bl. a. de uppländska bruken Söderfors och Österbybruk. Mot denna bakgrund vill jag fråga herr handelsministern:

Nr 55

Fredagen den
23 januari 1976

*Meddelande om
frågor*

Vilka åtgärder överväger den svenska regeringen vidta för att försöka förhindra denna för svensk stålindustri kännbara amerikanska åtgärd?

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 14.24.

In fidein

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert